

Transpunerea legislației UE privind protecția naturii în legislația românească

Principalele legislații și politici naționale
Jurisprudența principală

dr. Remus JURJ
Profesor asociat

Univ. Maritimă Constanța
Membru suporter ENPE

27 -29 IANUARIE 2025
BUCUREȘTI

1

ASPECTE DE DISCUTAT

- ▶ DREPTUL LA UN MEDIU SĂNĂTOS
- ▶ DESCRIEREA PATRIMONIULUI NATURAL, PARTE A PATRIMONIULUI CULTURAL
- ▶ INFRAȚIUNI DE DISTRUGERE A PATRIMONIULUI NATURAL
- ▶ INFRAȚIUNI SĂVÂRȘITE ÎN ARII PROTEJATE
- ▶ INFRAȚIUNI PRIVIND SPECIILE PROTEJATE
- ▶ CONCLUZII

2

DREPTUL LA UN MEDIU SĂNĂTOS

- ▶ Dreptul la un mediu sănătos este consacrat expres ca drept fundamental în art. 35 din Constituție.
- ▶ 1) Statul recunoaște dreptul oricărei persoane la un mediu înconjurător sănătos și echilibrat ecologic.
- ▶ (2) Statul asigură cadrul legislativ pentru exercitarea acestui drept.
- ▶ (3) Persoanele fizice și juridice au îndatorirea de a proteja și a ameliora mediul înconjurător.

- ▶ În mod corelativ acestui drept fundamental, legiuitorul constituțional a reglementat, în alin. (2) al art. 35, obligația statului de a asigura cadrul legislativ pentru exercitarea acestui drept, iar în art. 135 alin. (2) lit. d) și e), obligațiile statului de a asigura exploatarea resurselor naturale, în concordanță cu interesul național, pe de o parte, și refacerea și ocrotirea mediului înconjurător, precum și menținerea echilibrului ecologic, pe de altă parte. Obligațiile constituționale ale statului vizează, așadar, inclusiv menținerea biodiversității, ca parte integrantă a echilibrului ecologic și a exploatării durabile a resurselor naturale, în acord cu interesul național privind asigurarea unui mediu natural sănătos.
- ▶ DCC nr. 54 din 16 februarie 2022 referitoare la obiecția de neconstituționalitate a Legii pentru modificarea Legii vânătorii și a protecției fondului cinegetic nr. 407/2006 (M.Of. nr. 212 din 3 martie 2022)

- ▶ **Articolul 2 Legea nr. 24 din 15 ianuarie 2007 (republicată) privind reglementarea și administrarea spațiilor verzi din intravilanul localităților**
- ▶ Statul recunoaște dreptul fiecărei persoane fizice la un mediu sănătos, accesul liber pentru recreere în spațiile verzi proprietate publică, dreptul de a contribui la amenajarea spațiilor verzi, la crearea aliniamentelor de arbori și arbuști, în condițiile respectării prevederilor legale în vigoare.

3

LEGISLAȚIA INFRACONSTITUȚIONALĂ

- ▶ Legea generală care reglementează protecția mediului este O.U.G. nr. 195/2005 privind protecția mediului, care la art. 1 alin. (1) prevede că „obiectul prezentei ordonanțe de urgență îl constituie un ansamblu de reglementări juridice privind protecția mediului, obiectiv de interes public major, pe baza principiilor și elementelor strategice care conduc la dezvoltarea durabilă”, iar la art. 3 prevede, printre principiile și elementele strategice, principiul precauției în luarea deciziei, principiul acțiunii preventive și principiul conservării biodiversității și a ecosistemelor specifice cadrului biogeografic natural.
- ▶ Legea vânătorii și a protecției fondului cinegetic nr. 407/2006, care prevede că „exercitarea vânătorii se face în scopul asigurării echilibrului ecologic, ameliorării calității populațiilor faunei de interes cinegetic, cercetării științifice, precum și în scop didactic sau recreativ-sportiv” [art. 3] și care stabilește criteriile de constituire a fondurilor cinegetice și condițiile de exploatare prin vânătoare a acestora.
- ▶ Având în vedere necesitatea compatibilizării legislației naționale cu cea în domeniul protecției naturii, Directiva „Păsări” și Directiva „Habitat” au fost transpuse în legislația națională prin O.U.G. nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice, care în art. 1 prevede că scopul reglementării îl constituie garantarea conservării și utilizării patrimoniului natural, obiectiv de interes public major care conferă legiuitorului legitimarea constituțională de a reglementa inclusiv un regim special al ariilor naturale protejate. Cu privire la protecția speciilor de păsări, actul normativ prevede expres în art. 33 alin. (3) și (4) că „speciile de păsări prevăzute în anexa nr. 5 C sunt acceptate la vânătoare, în afara perioadelor de reproducere și creștere a puilor”, iar „în cazul speciilor de păsări migratoare prevăzute în anexa nr. 5 C, este interzisă vânarea acestora în perioada lor de reproducere sau pe parcursul rutei de întoarcere spre zonele de cuibărit”.

4

LEGISLAȚIA INFRACONSTITUȚIONALĂ

- ▶ **Legea nr. 331/2024 Codul silvic Art. 86. – Ecosisteme forestiere și alte elemente cu valoare ridicată de conservare**
- ▶ (1) Constituie ecosisteme forestiere cu valoare ridicată de conservare și sunt strict protejate:
 - ▶ a) pădurile virgine și cvasivirgine cuprinse în Catalogul Național al Pădurilor Virgine și Cvasivirgine;
 - ▶ b) rezervațiile științifice;
 - ▶ c) arboretele din rezervațiile naturale cu regim strict de protecție;
 - ▶ d) arboretele declarate monumente ale naturii;
 - ▶ e) arboretele din zonele strict protejate și de protecție integrală ale ariilor naturale protejate;
 - ▶ f) jnepenișurile din FFN;
 - ▶ g) pădurile incluse în patrimoniul UNESCO.
- ▶ (2) Au valoare ridicată de conservare: arborii-habitat, arborii cu valoare deosebită identificați ca atare în diferite acte normative, arborii remarcabili din afara FFN, precum și cei din FFN, arborii din insulele de îmbătrânire, precum și habitate marginale naturale cu valoare conservativă care se găsesc pe terenurile neproductive din FFN sau de-a lungul apelor situate în FFN.
- ▶ **Art. 87. – (1) Se înființează Catalogul național al ecosistemelor forestiere strict protejate**, care se actualizează prin includerea de arborete identificate în baza unor criterii științifice aprobate de Autoritate. Pădurile virgine și cvasivirgine sunt strict protejate și se includ în Catalogul Național al Pădurilor Virgine și Cvasivirgine, parte integrantă a Catalogului național al ecosistemelor forestiere strict protejate
- ▶ **Art.89 alin.(4) Amenajamentele silvice pentru terenurile din FFN incluse în arii naturale protejate preiau și implementează măsurile de management din planurile de management aprobate, sau măsurile minime de conservare dacă nu există planuri de management aprobate, și se armonizează prin încadrarea în categorii funcționale specifice și stabilirea de soluții tehnice corespunzătoare.**

5

LEGISLAȚIA INFRACONSTITUȚIONALĂ

- ▶ **Legea nr. 24/ 2007 (**republicată**) privind reglementarea și administrarea spațiilor verzi din intravilanul localităților**
- ▶ **Articolul 2** Statul recunoaște dreptul fiecărei persoane fizice la un mediu sănătos, accesul liber pentru recreere în spațiile verzi proprietate publică, dreptul de a contribui la amenajarea spațiilor verzi, la crearea aliniamentelor de arbori și arbuști, în condițiile respectării prevederilor legale în vigoare.
- ▶ **Articolul 3** Spațiile verzi se compun din următoarele tipuri de terenuri din intravilanul localităților:
 - ▶ a) spații verzi publice cu acces nelimitat: parcuri, grădini, scuaruri, fâșii plantate;
 - ▶ b) spații verzi publice de folosință specializată:1. grădini botanice și zoologice, muzee în aer liber, parcuri expoziționale, zone ambientale și de agrement pentru animalele dresate în spectacolele de circ;2. cele aferente dotărilor publice: creșe, grădinițe, școli, unități sanitare sau de protecție socială, instituții, edificii de cult, cimitire;3. baze sau parcuri sportive pentru practicarea sportului de performanță;
 - ▶ c) spații verzi pentru agrement: baze de agrement, poli de agrement, complexuri și baze sportive;
 - ▶ d) spații verzi pentru protecția lacurilor și cursurilor de apă; e) culoare de protecție față de infrastructura tehnică;f) păduri de agrement.g) pepiniere și sere.
- ▶ **Art. 140. din Legea nr.331/2024 (Noul cod silvic)**
 - ▶ – (1) Distrugerea, degradarea, în orice mod, fără drept, a vegetației forestiere instalate pe spațiile verzi, conform Legii nr. 24/2007, se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 3 ani sau cu amendă.
 - ▶ (2) Tentativa se pedepsește.

6

DEFINIREA ARIEI PROTEJATE POTRIVIT LEGISLAȚIEI DIN ROMÂNIA

Conform art.2 pct.6 din **O.U.G. nr.195/2005 privind protecția mediului (legea generală)**, prin arie naturală protejată se înțelege o zonă terestră, acvatică și/sau subterană, cu perimetru legal stabilit și având un regim special de ocrotire și conservare, în care există specii de plante și animale sălbatice, elemente și formațiuni biogeografice, peisagistice, geologice, paleontologice, speologice sau de altă natură, cu valoare ecologică, științifică sau culturală deosebită.

Conform declarațiilor specialiștilor, deplasările în zonele ariilor protejate se efectuează cu utilizarea aparaturii GPS și coordonatele furnizate de acestea, descărcate de pe site-ul Agenției Europene de Mediu, unde sunt geocodate toate site-urile din Europa, iar locul în care este amplasat sit-ul trebuie să fie semnalizat, prin semne amenajistice, care să informeze și să delimiteze suprafața sitului.

Potrivit art. 45 din Legea 407/2006 privind vânătoria și fondul cinegetic, *nemarcarea prin semne vizibile a limitelor zonelor cu protecție strictă, a zonelor de protecție integrală și a zonelor tampon, de către administratorul ariei naturale protejate respective, constituie infracțiune și se pedepsește cu amendă de la 5.000 lei la 10.000 lei.*

7

O.U.G. nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice (legea specială): CATEGORII DE ARII PROTEJATE

Aria naturală protejată este definită ca zona terestră și/sau acvatică în care există specii de plante și animale sălbatice, elemente și formațiuni biogeografice, peisagistice, geologice, paleontologice, speologice sau de altă natură, cu valoare ecologică, științifică ori culturală deosebită, care are un regim special de protecție și conservare, stabilit conform prevederilor legale. (art.4 pct.18 din O.U.G. nr.57/2007)

Coridorul ecologic este definit ca zona naturală sau amenajată care asigură cerințele de deplasare, reproducere și refugiu pentru speciile sălbatice terestre și acvatice și în care se aplică unele măsuri de protecție și conservare. (art.4 pct.20 din O.U.G. nr.57/2007)

Patrimoniul natural definit ca ansamblul componentelor și structurilor fizico-geografice, floristice, faunistice și biocenotice ale mediului natural, ale căror importanță și valoare ecologică, economică, științifică, biogenă, sanogenă, **peisagistică și recreativă** au o semnificație relevantă sub aspectul conservării diversității biologice floristice și faunistice, al integrității funcționale a ecosistemelor, conservării patrimoniului genetic, vegetal și animal, precum și pentru satisfacerea cerințelor de viață, bunăstare, cultură și civilizație ale generațiilor prezente și viitoare.

Categorii de arii protejate: Rezervațiile științifice; – Parcurile naționale; – Monumente ale naturii; – Rezervațiile naturale; – Parcurile naturale.

8

CLASIFICAREA ARIILOR PROTEJATE

- ▶ Ariile protejate se clasifică în:
- ▶ **-Arii protejate păduri:** cum ar fi spre exemplu: Parcul Natural Balta Mică a Brăilei, Parcul Național Buila-Vânturărita, Parcul Național Cheile Bicazului-Hășmaș, Parcul Național Cheile Nerei-Beușnita, Parcul Național Cozia și siturile Natura 2000 din zona, Parcul Natural Defileul Mureșului Superior și al ariilor naturale protejate anexe.
- ▶ **Arii protejate marine:** Lobul sudic al Câmpului de Phyllophora al lui Zerno, Canionul Viteaz; Delta Dunării — zona marină; Plaja submersă Eforie Nord — Eforie Sud; Zona marină de la Capul Tuzla; Costinești – 23 August; Cap Aurora; Izvoarele sulfuroase submarine de la Mangalia; Vama Veche — 2 Mai;
- ▶ **Arii protejate de ape interioare**
- ▶ **-Situri naturale sacre,** inclusiv monumente construite precum mănăstiri, temple, sancture și poteci de pelerinaj. (Parcul Natural Vânători Neamț Centru spiritual al României, cu 16 mănăstiri creștine, împreună cu o faună extraordinară: populații de zimbbru, urs brun și lup).

9

CLASIFICAREA ARIILOR PROTEJATE

- **Rezervații științifice** – acele zone cu regim strict de protecție, în care activitățile umane sunt interzise cu excepția celor în scop științific.
- **Parcuri naționale** – zone naturale în care se protejează speciile reprezentative pentru natura României și mediul lor de viață, cu o intervenție minimă a oamenilor. Sunt permise activități recreative, educative și de cercetare științifică, activități tradiționale și de construire a unui minim de infrastructură turistică (marcaje, refugii).
- **Monumente al naturii** – zone desemnate pentru importanța deosebită cu privire la raritatea și unicitatea unor elemente de floră, faună (specii de plante sau animale sălbatice rare, endemice sau amenințate cu dispariția, arbori seculari, asociații floristice și faunistice), fenomene geologice (peșteri, martori de eroziune, chei, cursuri de apă, cascade) sau a altor elemente naturale.
- **Rezervații naturale** – zone naturale în care se protejează o specie sau un mediu de viață important. Aici sunt permise acțiuni recreative, educative și de cercetare.
- **Parcuri naturale** – zone naturale în care se protejează peisajul, important și datorită activităților umane tradiționale desfășurate în zonă, a căror păstrare reprezintă unul din obiective. Sunt permise activități recreative și educative, construcția de infrastructură turistică (marcaje, cabane, refugii), activități umane de dezvoltare durabilă.

10

CATEGORII DE SPECII DE FLORĂ ȘI FAUNĂ

► Art.2 din O.U.G nr. 57/2007

- **24. specii indigene** - speciile de plante și animale sălbatice care se regăsesc în mod natural în România și nu ca urmare a introducerii accidentale sau forțate de către om de-a lungul secolelor;
- **25. specii protejate** - orice specii de floră și faună sălbatică care beneficiază de un statut legal de protecție;
- **26. specii alohtone** - speciile introduse/răspândite, accidental sau intenționat, din altă regiune geografică, ca urmare directă ori indirectă a activității umane, lipsind în mod natural dintr-o anumită regiune, cu o evoluție istorică cunoscută într-o arie de răspândire naturală, alta decât zona de interes, care pot fi în competiție, pot domina, pot avea un impact negativ asupra speciilor native, putând chiar să le înlocuiască;
- **27. specii invazive** - speciile indigene sau alohtone, care și-au extins arealul de distribuție sau au fost introduse accidental ori intenționat într-o arie și/sau s-au reprodus într-o asemenea măsură și atât de agresiv încât influențează negativ/domină/înlocuiesc unele dintre speciile indigene, determinând modificarea structurii cantitative și/sau calitative a biocenozei naturale, caracteristică unui anumit tip de biotop;

11

Noțiunea de patrimoniu natural-componentă a mediului înconjurător

- **Convenția privind protecția patrimoniului mondial, cultural și natural din 1972**, acceptată prin Decretul CPUN nr. 187 din 30 martie 1990, consideră ca **patrimoniu natural**:

- monumentele naturale constituite de formațiuni fizice și biologice sau de grupări de asemenea formațiuni care au o valoare universală excepțională din **punct de vedere estetic** sau științific;
- formațiunile geologice și fiziografice și zonele strict delimitate constituind habitatul speciilor animale și vegetale amenințate, care au o valoare universală excepțională din punct de vedere al științei sau conservării;
- siturile naturale sau zonele naturale strict delimitate, care au o valoare universală excepțională din punct de vedere științific, al conservării sau **al frumuseții naturale**.

- **O.G. nr. 68/1994 privind protejarea patrimoniului cultural național prevede că** patrimoniul cultural național este compus din bunuri culturale mobile și imobile cu valoare deosebită, de interes public, care sunt mărturie de neînlocuit ale **potențialului creator uman în relația sa cu mediul natural** și cu mediul istoricește constituit de pe teritoriul României, ale istoriei și civilizației naționale și universale.

În sensul O.G. nr.68/1994, bunurile imobile sau ansamblurile de bunuri imobile care prezintă valoare din punct de vedere arheologic, istoric, arhitectural, religios, urbanistic, artistic, **peisagistic** sau tehnico-științific sunt monumente istorice.

Monumentele istorice fac parte integrantă din **patrimoniul cultural național** și sunt protejate prin lege.(art.2 din Legea nr.422/2001 privind protejarea monumentelor istorice.

SURSA :R.Jurj, V.Drăghici, Drept penal al mediului Ed.Universul Juridic 2022

12

Noțiunea de patrimoniu natural-componentă a mediului înconjurător

-O.U.G. nr.195/2005, legea generală privind protecția mediului

-,definește” **patrimoniul natural** ca o componentă a mediului, definit ca *ansamblul de condiții și elemente naturale ale Terrei: aerul, apa, solul, subsolul, aspectele caracteristice ale peisajului, toate straturile atmosferice, toate materiile organice și anorganice, precum și ființele vii, sistemele naturale în interacțiune, cuprinzând elementele enumerate anterior, inclusiv unele valori materiale și spirituale, calitatea vieții și condițiile care pot influența bunăstarea și starea omului.*

-Legea nr. 107/1996, legea apelor

- apa nu este un produs comercial oarecare, ci este **un patrimoniu natural** care trebuie protejat, tratat și apărat ca atare, fiind o resursă strategică de siguranță și securitate națională

SURSA :R.Jurj, V.Drăghici, Drept penal al mediului Ed.Universul Juridic 2022

13

Noțiunea de patrimoniu natural-componentă a mediului înconjurător

► O.U.G. nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice:

-**definește patrimoniul natural** ca ansamblul componentelor și structurilor fizico-geografice, floristice, faunistice și biocenotice ale mediului natural, ale căror importanță și valoare ecologică, economică, științifică, biogenă, sanogenă, **peisagistică și recreativă** au o semnificație relevantă sub aspectul conservării diversității biologice floristice și faunistice, al integrității funcționale a ecosistemelor, conservării patrimoniului genetic, vegetal și animal, precum și pentru satisfacerea cerințelor de viață, bunăstare, cultură și civilizație ale generațiilor prezente și viitoare.

-**definește și noțiunea de bun al patrimoniului natural**, respectiv componenta patrimoniului natural care necesită un regim special de protecție, conservare și utilizare durabilă în vederea menținerii în beneficiul generațiilor prezente și viitoare, (art.4 pct.16 din O.U.G. nr.57/2007)

-**enumeră bunurile patrimoniului natural**, respectiv peșteri, depozite fosilifere, formațiuni geologice, mineralogice, arbori seculari ori reprezentativi izolați și altele asemenea

- florile de mină și fosilele de plante și animale vertebrate și nevertebrate sunt considerate bunuri ale patrimoniului natural din momentul descoperirii lor. (art.42 alin. (1) și art.49)

► Cu titlu de exemplu menționăm, stejarul de la Cajvana (SV), considerat cel mai bătrând arbore din S-E Europei, În 1942, Academia Română a declarat Stejarul din Cajvana monument al naturii. **stejarul de 1000 de ani**“ de la Tătărani, (DB), stejarul din Mercheașa(BV)

► Cum ar fi teiul lui Eminescu, simbol al Iașului, teiul hibrid din curtea mănăstirii Bârnova (IS), care are peste 660 de ani, teiul din Lelicieni, jud. Harghita, are peste 500 de ani, etc.

► Poiana Narciselor din Valea Neajlovului,(DB),

14

Noțiunea de patrimoniu natural-componentă a mediului înconjurător

- ▶ **O.U.G. nr. 57/2007** privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice:
- ▶ -definește și **monumentele naturii**, ca fiind acele arii naturale protejate ale căror scopuri sunt protecția și conservarea unor elemente naturale cu valoare și semnificație ecologică, științifică, peisagistică deosebite, reprezentate de specii de plante sau animale sălbatice rare, endemice ori amenințate cu dispariția, arbori seculari, asociații floristice și faunistice, fenomene geologice - peșteri, martori de eroziune, chei, cursuri de apă, cascade și alte manifestări și formațiuni geologice, depozite fosilifere, precum și alte elemente naturale cu valoare de patrimoniu natural prin unicitatea sau raritatea lor;
- ▶ definește în Anexa I și **siturile naturale ale patrimoniului natural universal** ca acele arii naturale protejate ale căror scopuri sunt protecția și conservarea unor zone de habitat natural în cuprinsul cărora există elemente naturale a căror valoare este recunoscută ca fiind de importanță universală.
- ▶ definește **noțiunea de peisaj**, ca zona percepută de către populație ca având caracteristici specifice rezultate în urma acțiunii și interacțiunii factorilor naturali și/sau umani.
- ▶ **Aria naturală protejată** este definită ca zona terestră și/sau acvatică în care există specii de plante și animale sălbatice, elemente și formațiuni biogeografice, peisagistice, geologice, paleontologice, speologice sau de altă natură, cu valoare ecologică, științifică ori culturală deosebită, care are un regim special de protecție și conservare, stabilit conform prevederilor legale.
- ▶ bunurile **patrimoniului geologic și speologic**, ca bunuri naturale ale subsolului, sunt, în condițiile legii, bunuri proprietate publică a statului iar nominalizarea acestor bunuri se face prin hotărâre a Guvernului.(art. 43 din O.U.G. nr.57/2007)

15

Noțiunea de patrimoniu natural-componentă a mediului înconjurător

- ▶ **Convenția europeană a peisajului din 2000 de la Florența** ratificată de România prin Legea nr. 451/2002
- ▶ Subliniază că peisajul este o componentă de bază a patrimoniului natural și cultural european, și participă într-o manieră importantă la interesul general în ceea ce privește domeniile: cultural, ecologic, de mediu și social și constituie o resursă favorabilă pentru activitatea economică, ale cărui protecție, management și amenajare corespunzătoare contribuie la crearea de locuri de muncă, contribuind la bunăstarea umană și la consolidarea identității europene.
- ▶ Deși România este una dintre primele țări ce a ratificat Convenția europeană a peisajului, iar în anexa legii de ratificare este prevăzută și o Metodologie de identificare și evaluare a peisajelor, totuși **nu a luat nicio măsură** ce decurge din această convenție.
- ▶ **Legea nr.422/2001** privind protejarea monumentelor istorice, folosește sintagma „peisaj cultural” care are un conținut minimal, lipsit de conținut și de relaționările necesare pentru a-i conferi greutatea cuvenită conform normelor internaționale.

16

Noțiunea de patrimoniu natural-componentă a mediului înconjurător

Legea nr. 182/2000 privind protejarea patrimoniului cultural național mobil, include anumite elemente din patrimoniul natural în **patrimoniul cultural național mobil**, așa cum este definit de lege, respectiv ca ansamblul bunurilor identificate ca atare, indiferent de regimul de proprietate asupra acestora, care reprezintă o **mărturie și o expresie a valorilor**, credințelor, cunoștințelor și tradițiilor aflate în continuă evoluție; cuprinde toate elementele rezultate din interacțiunea, de-a lungul timpului, **între factorii umani și cei naturali**.

Bunurile care alcătuiesc patrimoniul cultural național mobil sunt bunuri de importanță științifică, precum: **specimene rare și colecții de zoologie, botanică, mineralogie și anatomie și trofee de vânat**. (art.3 alin.2 pct. (3) și (4) din **Legea nr.182/2000**)

Legea nr.182/2000 prevede sancționarea penală a mai multor fapte, cum ar fi efectuarea de copii, mulaje, export ilegal sau distrugerea din culpă a unui bun cultural mobil.

17

Noțiunea de patrimoniu natural-componentă a mediului înconjurător

Legea nr. 5/2000 privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național - Secțiunea a III-a - zone protejate:

- folosește și noțiunea de **zone protejate**, care sunt definite ca zonele naturale sau construite, delimitate geografic și/sau topografic, care **cuprind valori de patrimoniu natural** și/sau cultural și sunt declarate ca atare pentru atingerea obiectivelor specifice de conservare a valorilor de patrimoniu.

- enumeră în anexe zonele protejate, inclusiv cele cu valoare de patrimoniu natural, monumente ale naturii, **dar nu prevede nicio sancțiune penală cu privire la distrugerea acestora**, având în vedere că potrivit specialiștilor, valoarea unui arbore ornamental sau care reprezintă un simbol al orașului sau zonei, diferă față de valoarea unui arbore aflat într-o zonă în care se aplică regimul silvic.

Legea nr. 97/2023 privind protecția arborilor remarcabili, care definește arborii remarcabili ca arborii din afara fondului forestier național, inclusiv din intravilanul localităților, care îndeplinesc cel puțin una dintre următoarele caracteristici:

a) au o circumferință minimă a trunchiului măsurată la 130 cm de sol în amonte conform anexei care face parte integrantă din prezenta lege;

b) au vârsta de minimum 160 de ani, stabilită în baza datelor înscrise în amenajamentele silvice sau a altor documente, precum și a determinărilor și măsurărilor specifice, efectuate la data înregistrării arborelui;

c) prezintă o valoare cultural-istorică pentru zonă și comunitate, fiind legați de un eveniment istoric sau de o personalitate, de o întâmplare istorică ori de o legendă.

18

ASPECTE PRIVIND INFRAȚIUNILE DE DISTRUGERE A PATRIMONIULUI NATURAL

- ▶ **Art. 140. din Legea nr. 331/2024 (Noul cod silvic)**
- ▶ – (1) Distrugerea, degradarea, în orice mod, fără drept, a vegetației forestiere instalate pe spațiile verzi, conform Legii nr. 24/2007, se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 3 ani sau cu amendă.
- ▶ (2) Tentativa se pedepsește.
- ▶ Având în vedere că Noul cod silvic face referire doar la Legea nr. 24/2007 iar nu și la Legea nr. 97/2023 se aplică art.140 din Legea nr. 331/2024, și în cazul arborilor seculari?
- ▶ Se aplică dispozițiile art.253 alin.(1),(3) din Codul penal și în cazul distrugerii arborilor seculari ori reprezentativi izolați și altele asemenea, indiferent dacă se află în aria protejată din afara zonei urbane sau se află în orașe ?
- ▶ Infrațiunea prevăzută în art.140 din Noul cod silvic se aplică și în cazul tăierii sau furtului vegetației forestiere instalate pe spațiile verzi? Sau în cazul arborilor izolați

Legea nr. 97/2023 **Sanțiunea tăierii fără avizul gărzii forestiere este amenda contravențională de la 5.000 de lei la 25.000 lei.**

19

ASPECTE PRIVIND INFRAȚIUNILE DE DISTRUGERE A PATRIMONIULUI NATURAL

Problema care se ridică este cea privind modalitatea de stabilire a valorii monumentului naturii afectat prin faptele de distrugere, mai ales a peșterilor ori cascadeelor, deoarece nu am identificat criteriile care ar trebui avute în vedere, așa cum spre exemplu în cazul prejudiciului adus fondului forestier național, care se evaluează, potrivit art.157 din Legea nr.331/2024 (Noul Codul silvic) de către personalul silvic, în condițiile legii, prin însumarea valorii pagubei produse pădurii (stabilită prin înmulțirea factorului "k" specific, prevăzut în anexele, cu valoarea medie a unui metru cub de masă lemnoasă pe picior la data comiterii faptei) cu valoarea funcțiilor pădurii nerealizate. aceasta din urmă calculându-se în funcție aplicarea unui factor științific (de la 0,5 la 1,5 la valoarea pagubei produse pădurii, în funcție de tipul funcțional în care sunt încadrate pădurile).

Expertii descriu că prin aplicarea metodei **BEVA** (*Barème d'Evaluation de la Valeur d'un Arbre = Barem de Evaluare a Valorii unui Arbore*) care permite aflarea valorii unui arbore pe baza a 4 indici, respectiv:

- 1) indicele cu privire la specia sau varietatea din care face parte arborele;
- 2) indicele referitor la valoarea estetică și starea de sănătate a arborelui;
- 3) indicele care vizează poziționarea în teritoriu;
- 4) indicele cu privire la dimensiunea arborelui.

valoarea unui stejar roșu din parcul Herăstrău din București cu diametrul mediu de 50 de cm, este de 22 400 de euro, iar dacă asupra acestuia s-a intervenit necorespunzător, de către un muncitor necalificat, valoarea scade la 8400 de euro.

Prejudicierea patrimoniului cultural are o dimensiune ce nu poate fi asociată doar valorii materiale. Această valoare materială poate fi adesea nesemnificativă în raport cu cea culturală. Diminuarea limitelor de pedeapsă din noul Cod penal, însoțită de un nivel de educație deficitar, nu poate descuraja faptele care afectează patrimoniul cultural.(Tezele prealabile ale Codului patrimoniului)

20

Noțiunea de prejudiciu adus mediului

O.U.G. nr. 68/2007 privind răspunderea de mediu cu referire la prevenirea și repararea prejudiciului asupra mediului

art.2 pct.13. prejudiciul asupra mediului, inclusiv cel determinat de elementele aeropurtate, înseamnă:

a) prejudiciul asupra speciilor și habitatelor naturale protejate - orice prejudiciu care are efecte semnificative negative asupra atingerii sau menținerii unei stări favorabile de conservare a unor astfel de habitate sau specii; caracterul semnificativ al acestor efecte se evaluează în raport cu starea inițială, ținând cont de criteriile prevăzute în anexa nr. 1; prejudiciile aduse speciilor și habitatelor naturale protejate nu includ efectele negative identificate anterior, care rezultă din acțiunile unui operator care a fost autorizat în mod expres de autoritățile competente potrivit prevederilor art. 28 alin. (2) și (6)-(9), precum și art. 38 din O.U.G. nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 49/2011;

b) prejudiciul asupra apelor - orice prejudiciu care are efecte negative grave:(i) asupra stării ecologice, chimice sau cantitative sau asupra potențialului ecologic al apelor în cauză, astfel cum au fost definite de Legea nr. 107/1996, cu modificările și completările ulterioare, cu excepția efectelor negative pentru care se aplică art. 27 din legea respectivă; sau(ii) asupra stării ecologice a apelor marine în cauză, astfel cum au fost definite de Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 71/2010 privind stabilirea strategiei pentru mediul marin, aprobată cu modificări prin Legea nr. 6/2011, cu modificările ulterioare, în măsura în care aspectele speciale privind starea ecologică a mediului marin nu fac deja obiectul Legii nr. 107/1996, cu modificările și completările ulterioare.

c) prejudiciul asupra solului - orice contaminare a solului, care reprezintă un risc semnificativ pentru sănătatea umană, care este afectată negativ ca rezultat al introducerii directe sau indirecte a unor substanțe, preparate, organisme sau microorganisme în sol sau în subsol;

21

ASPECTE PRIVIND INFRAȚIUNILE DE DISTRUGERE A PATRIMONIULUI NATURAL

► Art.253 din Codul penal

(1) Distrugerea, degradarea sau aducerea în stare de neîntrebuințare a unui bun aparținând altuia ori împiedicarea luării măsurilor de conservare sau de salvare a unui astfel de bun, precum și înlăturarea măsurilor luate se pedepesc cu închisoare de la 3 luni la 2 ani sau cu amendă.

(3) Dacă fapta prevăzută în alin. (1) privește bunuri care fac parte din **patrimoniul cultural**, pedeapsa este închisoarea de la unu la 5 ani.

(4) Distrugerea, degradarea sau aducerea în stare de neîntrebuințare a unui bun, săvârșită prin incendiere, explozie ori prin orice alt asemenea mijloc și dacă este de natură să pună în pericol alte persoane sau bunuri, se pedepsește cu închisoarea de la 2 la 7 ani.

(5) Dispozițiile prevăzute în alin.(3) și alin.(4) se aplică chiar dacă bunul aparține făptuitorului.

► Articolul 254 Distrugerea calificată

(1) Dacă faptele prevăzute în art. 253 au avut ca urmare **un dezastru**, pedeapsa este închisoarea de la 7 la 15 ani și interzicerea exercitării unor drepturi.

(2) Dezastrul constă în distrugerea sau degradarea unor bunuri imobile ori a unor lucrări, echipamente, instalații sau componente ale acestora și care a avut ca urmare moartea sau vătămarea corporală a două sau mai multor persoane.

► Articolul 255 Distrugerea din culpă

(1) Distrugerea, degradarea ori aducerea în stare de neîntrebuințare, din culpă, a unui bun, chiar dacă acesta aparține făptuitorului, în cazul în care fapta este săvârșită prin incendiere, explozie sau prin orice alt asemenea mijloc și dacă este de natură să pună în pericol alte persoane sau bunuri, se pedepsește cu închisoare de la 3 luni la un an sau cu amendă.

(2) Dacă faptele au avut ca urmare un dezastru, pedeapsa este închisoarea de la 5 la 12 ani.

► Articolul 82 din Legea nr.182/2000

Degradarea, aducerea în stare de neîntrebuințare ori distrugerea, din culpă, a unui **bun cultural mobil clasat** constituie infracțiune și se pedepsește cu închisoare de la o lună la un an sau cu amendă.

22

ASPECTE PRIVIND INFRAȚIUNILE DE DISTRUGERE A PATRIMONIULUI NATURAL

Deși O.U.G. nr. 57/2007 nu explică în concret că patrimoniul natural face parte din patrimoniul cultural, având în vedere că :

-elementele care compun o arie protejată, respectiv, pe lângă specii de plante și animale sălbatice, există și elemente și formațiuni biogeografice, **peisagistice**, geologice, paleontologice, speologice sau de altă natură, cu care au un regim special de protecție și conservare, stabilit conform **valoare ecologică, științifică ori culturală deosebită**,

- **în art.42 alin. (1) se enumeră bunurile patrimoniului natural**, respectiv peșteri, depozite fosilifere, formațiuni geologice, mineralogice, arbori seculari ori reprezentativi izolați și altele asemenea,

- în art.49 se prevede că florile de mină și fosilele de plante și animale vertebrate și nevertebrate sunt considerate **bunuri ale patrimoniului natural** din momentul descoperirii lor. Comercializarea pe piața internă, intracomunitară și exportul în orice scop al bunurilor prevăzute la alin. (1) se pot face numai cu acordul autorității competente pentru protecția mediului, cu avizul prealabil al Academiei Române.

-definește **monumentele naturii**, ca fiind acele arii naturale protejate ale căror scopuri sunt protecția și conservarea unor elemente naturale cu valoare și semnificație ecologică, științifică, **peisagistică deosebită**, reprezentate de specii de plante sau animale sălbatice rare, endemice ori amenințate cu dispariția, **arbori seculari, asociații floristice** și faunistice, fenomene geologice - peșteri, martori de eroziune, chei, cursuri de apă, **cascade** și alte manifestări și formațiuni geologice, depozite fosilifere, precum și alte elemente naturale cu valoare de patrimoniu natural prin unicitatea sau raritatea lor,

apreciem că se poate interpreta că art.253 alin. (1),(3) din Codul penal se aplică inclusiv în cazul distrugerii, deteriorării sau aducerii în stare de neîntrebuințare a formațiunilor biogeografice, peisagistice, geologice, paleontologice, speologice sau de altă natură.

23

INFRAȚIUNI SĂVÂRȘITE ÎN ARIILE PROTEJATE

Infraținea prevăzută de art. 98 alin. (1) lit. a) din O.U.G. nr. 195/2005

Definiție

Constituie infraținea *arderea miriștilor, stufului, tufărișurilor și vegetației ierboase din ariile protejate și de pe terenurile supuse refacerii ecologice dacă au fost de natură să pună în pericol viața ori sănătatea umană, animală sau vegetală.*

Urmarea *imediată* constă într-o stare de pericol pentru viața ori sănătatea umană, animală sau vegetală.

Impactul total al incendiilor include pe lângă costurile daunelor de mediu și costurile de stingere a incendiilor și costurile de reconstrucție a infrastructurilor și clădirilor afectate de incendii. De asemenea, se va lua în calcul și pierderea veniturilor datorită distrugerii bunurilor fizice umane din zonele înconjurătoare, cum ar fi fermele de animale spre exemplu.

Sanțiune: închisoare de la **3 luni la un an** sau cu amendă.

Prin derogare de la dispozițiile art. 137 alin. (2) din Legea nr. 286/2009 privind Codul penal, în cazul infraționilor prevăzute în prezentul articol, suma corespunzătoare unei zile-amendă pentru persoana juridică este cuprinsă între 500 lei și 25.000 lei.

În cazul în care prin acțiunea de punere a focului în aria protejată are loc și moartea unor animale sălbatice sau distrugerea cuiburilor, a ouălor ori a locurilor de odihnă se aplică regulile concursului de infraționi (O.U.G. nr. 57/2007 sau Legea nr. 407/2006)

24

Infracțiunea prevăzută de art. 98 alin. (1) lit. a) din O.U.G. nr. 195/2005

Legătura cu infracțiunile de distrugere

Art.253 alin.(4) din C.pen.,, Distrugerea, degradarea sau aducerea în stare de neîntrebuințare a unui bun, săvârșită prin incendiere, explozie ori prin orice alt asemenea mijloc și dacă este de natură să pună în pericol alte persoane sau bunuri, se pedepsește cu închisoarea de la 2 la 7 ani”.

► Eroarea poate fi probată prin lipsa panourilor sau a oricăror alte indicatoare prin intermediul cărora să fie adusă la cunoștința terților regimul de arie protejată conform prevederilor legale.

► Dacă fapta de ardere a miriștilor, tufărișurilor și vegetației ierboase din ariile protejate și de pe terenurile supuse refacerii ecologice este comisă din culpă și există eroare asupra naturii juridice a terenului sau ariei, nu va exista infracțiunea prevăzută de art.98 alin.(1) lit. a) din O.U.G. nr. 195/2005, ci infracțiunea de distrugere din culpă prev. de art.255 din C.pen.

Articolul 255 Distrugerea din culpă

Distrugerea, degradarea ori aducerea în stare de neîntrebuințare, din culpă, a unui bun, chiar dacă acesta aparține făptuitorului, în cazul în care fapta este săvârșită **prin incendiere**, explozie sau prin orice alt asemenea mijloc și dacă este de natură să pună în pericol alte persoane sau bunuri, se pedepsește cu închisoare de la 3 luni la un an sau cu amendă.

►

25

Studiu de caz

- Incendiul din pădurea Rocca Romana.
- Infracțiunea de incendiu forestier a avut loc în regiunea Lazio, în perioada 7-10 august 2003. A afectată o zonă de 22 ha, cu specii predominante de stejari, castani și carpen și a fost cauzat de comportament neglijent. Pentru a evalua daunele cauzate de acest incendiu, EFFACE a folosit o abordare analitică bazată pe evaluarea economică a daunelor cauzate de incendiile forestiere referitoare la pierderea sau reducerea funcțiilor economice, sociale și ecologice ale pădurilor. În special, daunele aduse mediului au vizat următoarele funcții forestiere: pierderea lemnului de producție, floră, turism / recreere și activitatea de vânătoare, precum și efectele negative asupra solului, schimbările climatice și biodiversitatea.
- Valoarea totală a daunelor aduse mediului ca urmare a pierderilor acestor funcții, cauzate de incendiu de pădure a fost estimat la 202.353 EUR.
- (EFFACE-PROIECT EUROPEAN PRIVIND CRIMINALITATEA CONTRA MEDIULUI www.efface.eu)

26

INFRAȚIUNI SĂVÂRȘITE ÎN ARIILE PROTEJATE

Infrațiunea prevăzută de art. 52 lit. a) din OUG nr. 57/2007

Definiție: Constituie infrațiune scoaterea definitivă sau temporară din circuitul agricol ori silvic de terenuri de pe raza ariei naturale protejate, **cu excepția celor aflate în zonele de dezvoltare durabilă**, pentru alte obiective decât cele prevăzute la art. 27 alin. (1), respectiv cele care vizează asigurarea securității naționale, asigurarea securității, sănătății oamenilor și animalelor sau pentru obiectivele destinate cercetării științifice și bunei administrări a ariei naturale protejate.

Pentru existența infracțiunii este necesar :

- să existe o **scoatere juridică** din circuitul agricol ori silvic de terenuri de pe raza ariei naturale protejate. (asemănare cu infrațiunea prevăzută de art.106 alin. (1) din Codul silvic);
- terenul să fie situat **în afara zonei de dezvoltare durabilă**, definită de art.22 alin.(10) din O.U.G. nr.57/2007 ca *zonă în care se permit activități de investiții/dezvoltare, cu prioritate cele de interes turistic, dar cu respectarea principiului de utilizare durabilă a resurselor naturale și de prevenire a oricăror efecte negative semnificative asupra biodiversității*.

Scoaterea definitivă sau temporară din circuitul agricol ori silvic de terenuri de pe raza ariei naturale protejate, se face de către autoritatea publică centrală pentru agricultură sau, după caz, de către autoritatea publică centrală pentru protecția mediului și pădurilor, în baza actelor de reglementare emise de autoritățile competente pentru protecția mediului conform art.27-28 din O.U.G. nr. 57/2007.

Urmarea imediată constă într-o stare de pericol pentru aria protejată care poate cauza un dezechilibru ecologic pentru fauna și flora din acea arie.

Sanctiune: *închisoare de la 3 luni la un an sau cu amendă*. Conform art.61 alin.5) din C.pen. dacă prin infracțiunea săvârșită s-a urmărit obținerea unui folos patrimonial, iar pedeapsa prevăzută de lege este numai amenda ori instanța optează pentru aplicarea acestei pedepse, limitele speciale ale zilelor-amendă se pot majora cu o treime. Conform art. 62 din C.pen. dacă prin infracțiunea săvârșită s-a urmărit obținerea unui folos patrimonial, pe lângă pedeapsa închisorii, se poate aplica și pedeapsa amenzii.

27

Infrațiunea prevăzută de art. 52 lit. a) din OUG nr. 57/2007

STUDIU DE CAZ

SCOATEREA LEGALĂ PENTRU CAUZĂ DE UTILITATE PUBLICĂ

O.U.G. nr.105/2020 pentru completarea Legii nr. 291/2018 privind aprobarea obiectivului de investiții Autostrada Iași-Târgu Mureș, Autostrada Unirii:

Prin derogare de la prevederile art. 23 alin. (2) și ale art. 27 alin. (1) din O.U.G. nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice, dezvoltarea obiectivului de investiții Autostrada Unirii în zona tronsonului Ditrău-Târgu Neamț, km 75 + 000 - km 95 + 000, și a podului peste Prut la Ungheni, inclusiv zona aferentă punctului de trecere a frontierei, este permisă pe raza ariilor naturale protejate de interes național, respectiv pentru acest obiectiv de investiții se va face scoaterea definitivă sau temporară din circuitul agricol și silvic. Dispozițiile alin. (1) se aplică de autoritățile competente pentru protecția mediului, cu privire la procedura de evaluare a impactului asupra mediului inclusiv procedura de evaluare adecvată pentru obiectivul de investiții Autostrada Unirii

28

Infracțiunea prevăzută de art. 52 lit. a) din OUG nr. 57/2007

STUDIU DE CAZ:

Ordonanța de clasare din 24.10.2017, dată în dosarul nr. 1519/278/P/2017 al Parchetului de pe lângă Judecătoria Miercurea Ciuc

s-a dispus clasarea cauzei privind plângerea penală formulată la data de 18.09.2017 de către persoana vătămată sub aspectul săvârșirii infracțiunii de scoatere definitivă sau temporară din circuitul civil de terenuri de pe raza ariei protejate, prev. de art. 52 al. (1) lit. a) din O.U.G. nr. 52/2007, în temeiul art. 16 lit. b C.pr.pen., fapta nu este prevăzută de legea penală, în condițiile în care prin amplasarea barierei și închiderea acesteia pe timp de zi terenul nu a fost scos din aria naturală protejată și nu i-a fost schimbată destinația, putând fi folosit în continuare de către persoana vătămată.

Potrivit declarației făptuitorului, acesta a amplasat bariera respectivă în zona pentru că persoanele care veneau în calitate de turiști amplasau corturile pe terenul arătat după care în urma acestora rămâneau resturi menajere, gunoarie, acestea sustrăgeau material lemnos din pădure, făceau focul pe pășune.

În opinia noastră soluția este legală, încadrare juridică dată de organele de poliție este greșită, pentru motivele pe care le-am expus mai sus.

29

INFRACTIUNI SĂVÂRȘITE ÎN ARIILE PROTEJATE

Infrațiunea prevăzută de art. 52 lit. b) din OUG nr. 57/2007

Definiție : *Constituie infracțiune scoaterea definitivă sau temporară din circuitul agricol ori silvic de terenuri de pe raza ariei naturale protejate fără acordul Agenției Naționale pentru Ariei Naturale Protejate sau, după caz, al administratorului, emis potrivit prevederilor art. 27 alin. (2).*

Sanctiune: *închisoare de la 3 luni la un an sau cu amendă.*

Și în cazul infracțiunii prevăzute de art.52 lit. b) din O.U.G. nr.57/2007, este vorba tot despre **scoaterea juridică**, definitivă sau temporară, din circuitul agricol ori silvic de terenuri de pe raza ariei naturale protejate.

Diferența față de infracțiunea prevăzută de art.52 lit. a) din O.U.G. nr.57/2007 este data de natura proiectelor care ar necesita scoaterea **definitivă sau temporară din circuitul agricol ori silvic de terenuri de pe raza ariei naturale protejate.**

Deosebirea dintre cele două infracțiuni:

- în cazul infracțiunii prevăzute de art.52 lit. a) din O.U.G. nr. 57/2007, este vorba de proiecte asupra unor terenuri aflate în **afara zonei de dezvoltare durabilă, altele decât cele vizează asigurarea securității naționale, asigurarea securității, sănătății oamenilor și animalelor sau pentru obiectivele destinate cercetării științifice și bunei administrări a ariei naturale protejate.**

-în cazul infracțiunii prevăzute de art.52 lit. b) din O.U.G. nr. 57/2007, este vorba de proiecte asupra unor terenuri aflate în **zona de dezvoltare durabilă, și pentru care este necesar acordul Agenției Naționale pentru Ariei Naturale Protejate sau, după caz, al administratorului.**

30

Infrapecțiuni prevăzute în Legea nr.331/2024 (Noul Cod silvic)

Analiză comparativă a textelor infracțiunilor prevăzute de art. 52 lit. a) din O.U.G. nr. 57/2007 și respectiv art. 52 lit. b) din O.U.G. nr. 57/2007

- ▶ **Art. 146. – Infrapecțiuni privind integritatea FFN**
- ▶ (1) Constituie infracțiune silvică și se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 3 ani realizarea de lucrări și/sau amplasarea de obiective în FFN fără acte de aprobare privind ocuparea temporară sau scoaterea definitivă.
- ▶ (2) Constituie infracțiune silvică și se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 3 ani reducerea suprafeței FFN cu încălcarea metodologiei stabilite prin art. 39 alin. (3).
- ▶ (3) Limitele speciale ale pedepsei prevăzută la alin. (1) se majorează cu jumătate, în cazul în care faptele au fost săvârșite în ecosistemele forestiere și elementele forestiere cu valoare ridicată de conservare prevăzute la art. 86 alin. (1) lit. a) – e).
- ▶ **Articolul 106 din Legea nr.46/2008 (Codul silvic)** (1) Reducerea suprafeței fondului forestier național fără respectarea dispozițiilor art. 36 și 37 constituie infracțiune și se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la un an sau cu amendă. (fără ccompensare pentru construcția obiectivelor de interes național, declarate de utilitate publică, ori pentru apărare de interes strategic pentru securitatea națională)
- ▶ Cu compensare pentru obiective turistice, case de vacanță (terenuri private) ori rețele de apă, drumuri, etc)
- ▶ (2) Cu pedeapsa prevăzută la alin. (1) se sancționează și schimbarea destinației obiectivului pentru care s-a obținut aprobarea de scoatere din fondul forestier național sau de ocupare a fondului forestier național, dacă schimbarea destinației se produce în termen de 5 ani de la aprobarea scoaterii din fondul forestier.

31

INFRAPECȚIUNI SĂVÂRȘITE ÎN ARIILE PROTEJATE

Infrapecțiunea prevăzută de art. 52 lit. i) din OUG nr. 57/2007

Definiție

Constituie infracțiune amplasarea de construcții, investiții în afara zonelor de dezvoltare durabilă din ariile naturale protejate, cu excepția celor destinate administrării ariei naturale protejate, a celor destinate prevenirii unor calamități naturale și a celor realizate în scopul asigurării securității naționale.

Sancțiuni: închisoare de la 3 luni la un an sau cu amendă.

Urmarea imediată constă într-o stare de pericol pentru aria protejată care poate cauza un dezechilibru ecologic pentru fauna și flora din acea arie.

În cazul construcțiilor existente în ariile naturale protejate, care nu sunt amplasate în zonele de dezvoltare durabilă, **realizate cu respectarea legislației**, se permite întreținerea sau refacerea lor, în caz de distrugere, fără posibilitatea extinderii acestora, cu avizul administrației ariei naturale protejate, în baza hotărârii consiliului științific. (art.29 alin. (4) din O.U.G. nr. 57/2007)

Conform art.15 din O.U.G. nr. 57/2007, ariile naturale protejate și coridoarele ecologice vor fi evidențiate în mod obligatoriu de către Agenția Națională de Cadastru și Publicitate Imobiliară în planurile naționale, zonale și locale de amenajare a teritoriului și de urbanism, în planurile cadastrale și în cărțile funciare, precum și de către autoritatea publică centrală pentru agricultură, în sistemul informatic de identificare a parcelelor (LPIS).

32

INFRAȚIUNI SĂVÂRȘITE ÎN ARIILE PROTEJATE

► **INFRAȚIUNEA PREVĂZUTĂ DE ART. 81 LIT.I) DIN O.U.G. NR. 202/2002** privind gospodărirea integrată a zonei costiere

► **Definiție**

Constituie infracțiune *desecarea zonelor umede din zona costieră pentru înființarea de plantații forestiere.*

Sanctiune: închisoare de la 6 luni la 3 ani sau cu amendă.

Elementul material constă într-o acțiune a făptuitorului de a deseca terenurile din zonele umede din zona costieră pentru înființarea de plantații.

În sensul O.U.G nr.202/2002, prin zone umede se înțelege întinderi de bălți, mlaștini, turbării, de ape naturale sau artificiale, permanente sau temporare, unde apa este stătătoare sau curgătoare, dulce, salmastră sau sărată. (Anexa 1 pct. 22 din O.U.G. nr.202/2002).

Conform Anexei 1 pct. 78 din Legea nr. 107/1996 prin zona umedă se înțelege întinderi de bălți, mlaștini, turbării de ape naturale sau artificiale cu adâncime mai mică de 2 m, permanente sau temporare, unde apa este stagnantă sau curgătoare, dulce, salmastră sau sărată, inclusiv ape costiere cu adâncime mai mică de 6 m.

Conform art.53 din O.U.G. nr.202/2002, zonele umede, declarate arii protejate, nu pot face obiectul vreunei schimbări de destinație care se întreprinde pentru îmbunătățirea calității mediului.

Zonele umede care prezintă interes deosebit din punct de vedere al mediului vor face obiectul încadrării în rezervații naturale, pe baza unui studiu de specialitate, la propunerea autorității publice centrale pentru protecția mediului și gospodărirea apelor, cu avizul Academiei Române.

Din interpretarea dispozițiilor de mai sus rezultă că pentru existența infracțiunii este necesar ca fapta să privească zone umede din zona costieră, declarate prin acte normative.

Cum sunt protejate din punct de vedere penal celelalte zone umede, care nu sunt în zona costieră?

33

INFRAȚIUNEA PREVĂZUTĂ DE ART. 81 LIT.I) DIN O.U.G. NR. 202/2002

În sensul Convenției din 2 februarie 1971 asupra zonelor umede, de importanță internațională, în special ca habitat al păsărilor acvatice, zonele umede sunt întinderi de bălți, mlaștini, turbării, de ape naturale sau artificiale, permanente sau temporare, unde apa este stătătoare sau curgătoare, dulce, salmastră sau sărată, inclusiv întinderile de apă marină a căror adâncime la reflux nu depășește 6 m.

În sensul aceleiași convenții, păsările de apă sunt păsări a căror existență depinde ecologic de zonele umede.

România a aderat la Convenție prin Legea nr. 5 din 25 ianuarie 1991 pentru aderarea României la Convenția asupra zonelor umede, de importanță internațională, în special ca habitat al păsărilor acvatice, publicată în M.Of. nr. 18 din 26 ianuarie 1991.

În România sunt 20 de zone umede de importanță internațională printre care cele mai cunoscute sunt Rezervația Biosferei „Delta Dunării”, cu o suprafață de 580.000 ha (anul declarării 21/05/91), Insula Mică a Brăilei, cu o suprafață de 17.586 ha (15/06/01), Parcul Natural Lunca Mureșului, cu o suprafață de 17.166 ha (02/02/06), Lacul Techirghiol, cu o suprafață de 1.462 ha (23/03/06) Parcul Natural Porțile de Fier, cu o suprafață de 115.666 ha (18/01/11), Parcul Natural Comana, cu o suprafață de 24.963 ha (25/10/11), Ostroavele Dunării – Bugeac – Iortmac, cu o suprafață de 82.832 ha (22/08/2012), Brațul Borcea, cu o suprafață de 21.205 ha (08/02/2012), Canaralele de la Hârșova, cu o suprafață de 7.406 ha (25/08/2012) Calafat – Ciuperceni – Dunăre, cu o suprafață de 29.206 ha (25/08/2012) Dunărea Veche – Brațul Măcin, cu o suprafață de 26.792 ha (25/08/2012).

Urmarea imediată constă într-o stare de pericol pentru mediu, prin reducerea funcțiilor ecologice fundamentale ale zonelor umede ca regulatoare ale regimului apelor, ca habitate ale unor flore și faune caracteristice și, mai ales, ale păsărilor de apă.

De asemenea, zonele umede sunt resursă de mare valoare economică, naturală, științifică și recreativă, a căror dispariție ar fi ireparabilă.

34

INFRAȚIUNI SĂVÂRȘITE ÎN ARIILE PROTEJATE

► INFRAȚIUNEA PREVĂZUTĂ DE ART. 145 ALIN.(1) LIT.E) DIN Legea nr.331/2024 (Noul cod silvic)

► Definiție

► Constituie infracțiune :

- - Ruperea, distrugerea, degradarea ori scoaterea din rădăcini, fără drept, de arbori, puiți sau lăstari din FFN.
- - Tăierea fără drept de arbori din FFN,
- - Furtul de puiți sau lăstari care au fost ruși, tăiați ori scoși din rădăcini, din păduri, perdele forestiere de protecție, sau din terenuri degradate care au fost ameliorate prin lucrări de împădurire
- dacă în ecosistemele forestiere și elementele forestiere cu valoare ridicată de conservare prevăzute la art. 86 alin. (1) lit. a) – e) și alin. (2).

- **Sanctiune:** Limitele speciale ale pedepselor prevăzute la art. 142, 143 și 150 se majorează cu jumătate, adică între 9 luni și 10 ani și 6 luni închisoare, în funcție de valoarea materialului lemnos sustras.

35

Infrațiunea prevăzută de art. art. 52 alin. (1) lit. d) teza I-a din O.U.G. nr. 57/2007 (speciile de plante)

Definiție

Constituie infracțiune nerespectarea prevederilor art. 33 alin. (1) lit. e) din O.U.G. nr.57/2007 respectiv: *recoltarea florilor și a fructelor, culegerea, tăierea, dezrădăcinarea sau distrugerea cu intenție a exemplarelor de **specii de plante** prevăzute în anexele nr. 4 A și 4 B, în habitatele lor naturale, în oricare dintre stadiile ciclului lor biologic.*

Sanctiune: închisoare de la 3 luni la un an sau cu amendă

Printre plantele din anexa 4A (Specii de plante de interes comunitar care necesită o protecție strictă) se numără: Trifoiș de baltă, Clopoșel dobrogean, Garofiță, Pălămidă, Gladiolă, Brândușă, Liliac transilvănean, Papucul doamnei, Bujor, etc.

Printre plantele din anexa 4B (Specii de plante de interes național care necesită o protecție strictă) se numără: Strugurii ursului, Vârtejul pământului, Troscot de munte, etc.

Sursa: Remus Jurj, Vasile Drăghici „Drept penal al mediului” Ed.Universul Juridic 2022

36

Infracțiunea prevăzută de art. art. 52 alin. (1) lit. d) teza II-a din O.U.G. nr. 57/2007

Definiție

Constituie infracțiune *nerespectarea prevederilor art. 33 alin. (1) lit.f) din OUG nr.57/2007 respectiv deținerea, transportul, vânzarea sau schimburile în orice scop, precum și oferirea spre schimb sau vânzare a exemplarelor de specii de plante, prevăzute în anexele nr. 4 A și 4 B, luate din natură, în oricare dintre stadiile ciclului lor biologic.*

Sanctiune: închisoare de la 3 luni la un an sau cu amendă.

Printre plantele din anexa 4A (Specii de plante de interes comunitar care necesită o protecție strictă) se numără: Trifoiș de baltă, Clopoșel dobrogean, Garofiță, Pălămidă, Gladiolă, Brândușă, Liliac transilvănean, Papucul doamnei, Bujor, etc.

Printre plantele din anexa 4B (Specii de plante de interes național care necesită o protecție strictă) se numără: Strugurii ursului, Vârtejul pământului, Troscot de munte, etc.

37

INFRACTIUNEA PREVĂZUTĂ DE ART. 98 alin. (5) lit. d) teza a –II-a din O.U.G. nr. 195/2005

Definiție *Constituie infracțiune introducerea în țară a culturilor de microorganisme, plante și animale vii din flora și fauna sălbatică, fără acordul eliberat de autoritatea publică centrală pentru protecția mediului.*

Tentativa se sancționează. (art.98 alin.(6) din O.U.G. nr.195/2005)

Sanctiune: închisoare de la 2 la 7 ani

- ▶ *Urmarea imediată* constă într-o stare de pericol pentru speciile autohtone de floră și faună sălbatică, cauzată de introducerea necontrolată a unor specii din flora și fauna sălbatică din alte areale.
- ▶ Amenințarea la adresa biodiversității și a serviciilor ecosistemice pe care o reprezintă speciile alogene invazive poate lua diferite forme, precum efectele negative grave asupra speciilor indigene, a structurii și funcției ecosistemului prin modificarea habitatului, a prădării, a concurenței în rândul speciilor, prin transmiterea de boli, înlocuirea speciilor indigene într-o parte semnificativă a ariei de răspândire și efecte genetice cauzate de hibridizare. Mai mult, speciile alogene invazive pot avea, de asemenea, un impact negativ semnificativ asupra sănătății umane și a economiei.
- ▶ Numai exemplarele vii sau părțile care se pot reproduce reprezintă o amenințare la adresa biodiversității și a serviciilor ecosistemice, a sănătății umane sau a economiei. (Regulamentul (UE) nr. 1143/2014 al Parlamentului European și al Consiliului privind prevenirea și gestionarea introducerii și răspândirii speciilor alogene invazive)

38

Infracțiunea prevăzută de art. 52 alin. (1) lit.c) din O.U.G. 57/2007

Definiție

Constituie infracțiune:

-efectuarea de activități în perimetrele ariilor naturale protejate de interes comunitar care pot să genereze poluarea sau deteriorarea habitatelor, precum și perturbări ale speciilor pentru care au fost desemnate ariile respective, atunci când aceste activități au un efect semnificativ, având în vedere obiectivele de protecție și conservare a speciilor și habitatelor. (Teza -I-a)

-efectuarea de activități în afara ariilor naturale protejate care ar produce poluarea sau deteriorarea habitatelor păsărilor sălbatice, inclusiv a celor migratoare. (Teza a II-a)

Tentativa nu se pedepsește.

Sanctiune: închisoare de la 3 luni la un an sau cu amendă.

Fapta săvârșită din culpă, se sancționează cu amendă. (art.52 alin.(2) din O.U.G. nr. 57/2007)

Constituie infracțiune nerespectarea prevederilor articolului 28 alin. (1) din O.U.G. nr. 57/2007. **Conform art. 28 alin.(1)** sunt interzise activitățile din perimetrele ariilor naturale protejate de interes comunitar care pot să genereze poluarea sau deteriorarea habitatelor, precum și perturbări ale speciilor pentru care au fost desemnate ariile respective, atunci când aceste activități au un efect semnificativ, având în vedere obiectivele de protecție și conservare a speciilor și habitatelor. Pentru protejarea și conservarea păsărilor sălbatice, inclusiv a celor migratoare, sunt interzise activitățile din afara ariilor naturale protejate care ar produce poluarea sau deteriorarea habitatelor.

În sensul legii, **prin poluare** se înțelege introducerea directă sau indirectă a unui poluant care poate aduce prejudicii sănătății umane și/sau calității mediului, dăuna bunurilor materiale ori cauza o deteriorare sau o împiedicare a utilizării mediului în scop recreativ sau în alte scopuri legitime; (art.2 pct.51 din O.U.G. nr.195/2005)

Infrațiunea prevăzută de art. 52 alin. (1) lit.c) din OUG 57/2007

Pentru existența infracțiunii trebuie ca activitățile în perimetrele ariilor naturale protejate de interes comunitar să aibă un caracter semnificativ, fără a fi necesar ca să se producă o poluare sau o deteriorare a habitatelor sau perturbări ale speciilor pentru care au fost desemnate ariile respective. În acest caz, infracțiunea se referă la toate speciile de plante, animale sau păsări pentru care au fost desemnate arii protejate.

În cazul activităților în afara ariilor protejate activitățile nu trebuie să aibă un caracter semnificativ și trebuie să privească doar habitatele păsărilor sălbatice, inclusiv a păsărilor migratoare.

Prin **activități cu impact negativ semnificativ** din vecinătatea ariilor naturale protejate și/sau coridoarelor ecologice se înțelege acele activități din afara limitei unei arii naturale protejate care pot genera un impact negativ semnificativ asupra habitatelor naturale sau speciilor sălbatice pentru care au fost desemnate.

Analiza și evaluarea diverselor tipuri de impact se vor face în raport cu integritatea ariei naturale protejate de interes comunitar, ținându-se cont de structura, funcțiile ecologice și vulnerabilitatea acestora la modificări (zgomotul, diminuarea resurselor de apă, emisiile de substanțe chimice etc.), precum și față de obiectivele de conservare a acesteia.

În opinia noastră au un caracter semnificativ activitățile unui prestator de servicii turistice care conduce o ambarcațiune prin mijlocul unui cârd de păsări care aveau habitatul pe un lac, astfel încât a provocat o perturbare a liniștii acestora.

Infracțiunea prevăzută de art. 52 alin. (1) lit.c) din O.U.G. 57/2007

Conform art.96 alin. (2) pct. 25 din O.U.G. nr. 195/2005, constituie contravenție și se sancționează cu amendă de la 5.000 lei (RON) la 10.000 lei (RON), pentru persoane fizice, și de la 30.000 lei (RON) la 60.000 lei (RON), pentru persoane juridice, încălcarea obligației persoanelor fizice și juridice de a nu exercita acțiuni care să ducă la distrugerea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice de pe cuprinsul țării.

Deosebirea față de contravenție privește, pe lângă aplicarea principiului legea specială se aplică înaintea legii generale și faptul că prevederea contravențională se aplică în alte habitate care nu sunt cuprinse în ariile protejate.

Urmarea imediată constă într-o stare de pericol pentru habitatele și speciile de plante, animale sau păsări, inclusive migratoare pentru care au fost desemnate ariile respective ca arii protejate.

În cazul în care urmarea imediată are și un **rezultat**, respectiv un prejudiciu, acesta reprezintă efectul cuantificabil în cost al daunelor asupra sănătății oamenilor, bunurilor sau mediului, provocat prin poluanți, activități dăunătoare ori dezastre (art.2 pct.52 din O.U.G. 195/2005).

În această situație se aplică regulile concursului de infracțiuni, în cazul în care activitatea privește aruncarea, îngroparea sau arderea deșeurilor (infracțiuni prevăzute de O.U.G. nr. 92/2021 privind regimul deșeurilor, sancțiune *închisoare de la 1 la 5 ani sau cu amendă*)

41

COMPARAȚIE CU ALTE INFRAȚIUNI DE POLUARE

► Infracțiunile de poluare a apelor

► Infracțiunea prevăzută de art. 80 din O.U.G. nr. 202/2002 -poluare a zonelor costiere-

Constituie infracțiune evacuarea, aruncarea sau injectarea în zona costieră ori în zona de protecție, a apelor uzate, deșeurilor, reziduurilor ori produselor de orice fel, care conțin substanțe în stare solidă, lichidă sau gazoasă, bacterii ori microbi în cantități sau concentrații care pot schimba caracteristicile zonei, făcând-o astfel dăunătoare pentru sănătatea persoanelor, viața animalelor și mediu ori pentru fondul piscicol. Sancțiune: închisoare de la unu la 5 ani.

► Infracțiunea de infectare a apei prevăzută de art.356 din Codul penal

Constituie infracțiune infectarea prin orice mijloace a surselor sau rețelelor de apă, dacă apa devine dăunătoare sănătății oamenilor, animalelor sau plantelor. Sancțiune: închisoare de la unu la 5 ani.

► Infracțiunea prevăzută de art.92 alin. (2) lit. a) din Legea nr.107/1996 poluarea sistematică a resurselor de apă-

► Constituie infracțiune poluarea, în orice mod, a resurselor de apă, dacă are un caracter sistematic și produce daune utilizatorilor de apă din aval.

În opinia noastră, infracțiunea prevăzută de art.92 alin. (2) din Legea nr.107/1996 este o specie a infracțiunii de infectare a apei, prevăzută de 356 din C.pen. particularizată la apele curgătoare și la părțile vătămate din aval.

► Sancțiunea: închisoare de la un an la 5 ani.

► Infracțiunea prevăzută de art. 39 alin.(1) lit. a) din Legea nr.241/2006 privind serviciul de alimentare cu apă și de canalizare -poluarea gravă a sistemelor de alimentare cu apă și de canalizare a localităților-

► Constituie infracțiune în domeniul serviciului de alimentare cu apă și de canalizare poluarea gravă, în orice mod, a sistemelor de alimentare cu apă și de canalizare a localităților.

► Sancțiunea este închisoare de la 6 luni la 3 ani sau cu amendă de la 50.000 lei la 100.000 lei.

42

Infracțiunea prevăzută de art. 42 alin. (1) lit. f) din Legea nr. 407/2006

Definiție

Constituie infracțiunea de braconaj *vânarea speciilor de vânat strict protejate în alte condiții decât cele legale.*

Tentativa la acesta infracțiune se pedepsește ca și infracțiune consumată.

Infracțiunea se consumă în momentul în care se realizează elementul constitutiv al infracțiunii, respectiv unul dintre elementele vânătorii: acțiunea de pândire, căutare, stârnire, urmărire, hăituire sau orice altă activitate având ca scop capturarea ori uciderea exemplarelor de vânat.

Sanctiune: închisoare de la 6 luni la 3 ani sau cu amendă.

Urmarea imediată constă într-o stare de pericol adus fondului cinegetic, respectiv pentru asigurarea echilibrului ecologic, și ameliorarea calității populațiilor faunei de interes cinegetic. Fapta poate produce și un prejudiciu material reprezentat de contravaloarea exemplarului, în funcție de specia vânată ilegal.

Prin incriminarea acestor fapte, legea are în vedere pericolul pe care vânătoarea, în condiții ilicite, îl prezintă pentru valoarea socială ocrotită, iar pericolul social, ca element al laturii obiective, se produce chiar dacă făptuitorul nu a reușit să obțină vânat. Jud. Călărași, sent. pen. nr. 316/2012 definitivă prin dec. pen. nr. 2403/2012 pronunțată de C. Ap. București (<https://www.jurisprudenta.com/jurisprudenta/speta-yycwlns/>).

43

Infracțiunea prevăzută de art. 42 alin. (1) lit. g) din Legea nr. 407/2006

Definiție

Constituie infracțiune de braconaj *vânătoarea în Rezervația Biosferei „Delta Dunării”, în parcuri naționale, în rezervații științifice, în zonele cu protecție strictă sau în zonele de protecție integrală din celelalte arii naturale protejate, altfel decât în condițiile art. 39¹.*

► Conform art. 15⁴ din Legea nr. 82/1993, *desfășurarea activităților de vânătoare pe teritoriul rezervației este interzisă și constituie infracțiune de braconaj, sancționată potrivit legii.*

► Prin excepție de la prevederile alin. (1), în Administrația Rezervației recoltarea exemplarelor din speciile de faună sălbatică se face pe baza unui studiu de impact, în interesul protejării faunei și florei sălbatice, al conservării habitatelor naturale, pentru prevenirea unor daune importante, în interesul sănătății și securității publice, iar în cazul unor specii care prin înmulțire necontrolată pot produce pagube importante, cu aprobarea Ministerului Mediului și Schimbărilor Climatice, la propunerea Administrației Rezervației.

Recoltarea exemplarelor din speciile de faună sălbatică, a pisicilor și a câinilor hoinari se realizează în condițiile prezentei legi și ale cotelor de recoltă sau ale derogărilor aprobate de gestionarul fondului cinegetic limitrof, **pe baza unui contract de prestări servicii**, cu respectarea prevederilor legale în domeniul achizițiilor publice, la solicitarea consiliului local sau a administrației suprafeței împrejmuite, după caz, și cu acordul prealabil al proprietarului de teren.

Sanctiune: închisoare de la 6 luni la 3 ani sau cu amendă

44

Infracțiunea prevăzută de art. 42 alin. (1) lit. i) din Legea nr. 407/2006

Definiție

Constituie infracțiune de braconaj *vânătoarea păsărilor migratoare de apă în ariile de protecție specială avifaunistică în care vânătoarea este interzisă și a speciilor care fac obiectul protecției în ariile speciale de conservare cuprinse în fondurile cinegetice, fără respectarea prevederilor referitoare la vânătoare, din planurile de management ale ariilor protejate.*

Conform art. 4 pct. 12¹ din O.U.G. nr. 57/2007, prin **arii de protecție specială avifaunistică** se înțelege ariile naturale protejate ale căror scopuri sunt conservarea, menținerea și, acolo unde este cazul, refacerea la o stare de conservare favorabilă a speciilor de păsări și a habitatelor specifice, desemnate pentru protecția de păsări migratoare, mai ales a celor prevăzute în Anexele nr. 3 și 4 A din O.U.G. nr. 57/2007.

Activitatea de vânătoare ilegală trebuie să privească (păsări migratoare de apă și speciile care fac obiectul protecției în ariile speciale de conservare).

Sanctiune: închisoare de la 6 luni la 3 ani sau cu amendă.

Tentativa la acesta infracțiune se pedepsește ca și infracțiune consumată.

45

Infracțiunea prevăzută de art. 42 alin. (2) din Legea nr. 407/2006

► Definiție

Constituie infracțiune de braconaj și se se pedepsesc cu închisoare de la un an la 5 ani, faptele menționate la alin.(1) dacă au fost săvârșite:

- a)** *de o persoană cu atribuții de serviciu în domeniul vânătoriei, precum și de reprezentanții persoanelor juridice care au în obiectul de activitate ocrotirea vânatului sau vânătoarea;*
- b)** *recoltarea exemplarelor din speciile de faună sălbatică strict protejate de pe suprafețele din intravilan, din zona strict protejată și din zona-tampon din cuprinsul Rezervației Biosferei «Delta Dunării», altfel decât în condițiile derogărilor stabilite conform legii;*
- c)** *vânătoarea pe timp de noapte, cu excepția speciilor la care vânătoarea este permisă în acest interval, conform reglementărilor privind organizarea și practicarea vânătoriei.*

► *Legea nu definește ce înseamnă acțiunea de recoltare, ci doar cota de recoltă, respectiv numărul de exemplare din fauna de interes cinegetic aprobat anual de către administrator pe specii și gestionar care se poate vâna în cadrul unui fond cinegetic [art. 1 lit. h) din Legea nr. 407/2006].*

► Practic, termenul de recoltă este sinonim cu vânătoare.

Speciile care necesită o protecție strictă sunt enumerate în Anexa 4B din O.U.G. nr. 57/2007, precum și în Anexa nr. 2 a Legii nr. 407/2006, printre care: chițcan, elan, liliacul bicolor, corocodel, vânturel, șoimul rândunelelor, pupăză, codobatură, șopârlă, râs, lup, urs, zimbru etc.

46

Infracțiunea prevăzută de art. 43 lit. b) din Legea nr. 407/2006

► Definiție

Constituie infracțiune *nerespectarea prevederilor art. 39 lit. ș), respectiv vânătoarea în parcuri naționale, în rezervații științifice, în zonele cu protecție strictă sau în zonele de protecție integrală din ariile naturale protejate cuprinse în fondurile cinegetice, precum și vânătoarea în crescătorii de vânat.*

Tentativa la acesta nu se pedepsește.

Sancțiune: *închisoare de la 6 luni la 3 ani sau cu amendă.*

În cazul în care făptuitorul săvârșește fapta fără a deține permis de vânătoare și/sau fără permis de port armă în sarcina sa se va reține tot atâtea infracțiuni în concurs, întrucât *suntem în prezența unui concurs de infracțiuni de braconaj, întrucât variantele alternative de săvârșire a faptei nu sunt echivalente nici sub aspectul semnificației lor penale și nici sub aspectul unității de acțiune*

- (opinia Institutului Național al Magistraturii din Minuta Întâlnirii președinților secțiilor penale ale ICCJ și curților de apel (online) 18 decembrie 2020, disponibilă pe site-ul: <http://inm-lex.ro/wp-content/uploads/2021/03/Minuta-intalnire-presedinti-sectii-penale-18-decembrie-2020.pdf>)

47

Infracțiunea prevăzută de art. 44 lit. b) din Legea nr. 407/2006

► Definiție

Constituie infracțiune *vânarea speciilor de vânat cuprinse în Anexa nr. 2 din Legea nr. 407/2006, în alte condiții decât cele ale derogărilor.*

Sancțiune: *închisoare de la 3 luni la 3 ani sau cu amendă*

► Latura obiectivă

► Elementul material constă într-o acțiune a făptuitorului de a *vâna specii de vânat cuprinse în Anexa nr. 2 din Legea nr. 407/2006, în alte condiții decât cele ale derogărilor*, respectiv mamifere (ex. castor, elan, hamster, lup, nurea, pisică sălbatică, râs, urs, veveriță, zimbru) și păsări (ex. acvilă, barză, ciocârlie, cocor etc.).

► Cu titlu de exemplu a se vedea Ordinul ministrului mediului, apelor și pădurilor nr. 661/2021 privind aprobarea derogării pentru unele specii de animale sălbatice.

► Conform art. 19 alin. (2) din Legea nr. 407/2006, speciile de mamifere și păsări, inclusiv cele migratoare, la care vânărea este interzisă se supun derogărilor stabilite potrivit O.U.G. nr. 57/2007.

► Interpretând dispozițiile art. 37 alin. (2) din O.U.G. nr. 57/2006, apreciem că sunt întrunite elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 44 lit. b) din Legea nr. 407/2006 în cazul în care, deși există derogarea pentru a vâna exemplare din speciile de vânat cuprinse în Anexa 2 din Legea nr. 407/2006, se utilizează mijloace, sisteme sau metode pentru capturarea ori omorârea pe scară largă sau neselectivă sau care pot conduce la dispariția pe plan local ori la perturbarea gravă a unei specii.

- CJUE , Camera I, cauza C-436/22, hotărârea din 29 iulie 2024, privind protecția lupului

48

Infracțiunea prevăzută de art. 44 lit. b) din Legea nr. 407/2006

► De asemenea, având în vedere dispozițiile O.U.G. nr. 81/2021 din 21 iulie 2021 privind aprobarea metodelor de intervenție imediată pentru prevenirea și combaterea atacurilor exemplarelor de urs brun asupra persoanelor și bunurilor acestora, în intravilanul localităților, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative potrivit cărora intervenția imediată asupra exemplarelor de urs în intravilanul localităților **se efectuează gradual** prin următoarele metode:

- a) alungare prin diverse mijloace;
- b) tranchilizare și relocare;
- c) extragere prin eutanasiere sau împușcare.

Sunt întrunite elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 44 lit. b) din Legea nr. 407/2006, dacă în procedura de extragere prin împușcare nu este respectată.

49

Infracțiunea prevăzută de art. 52 lit. d) alin. (1) din O.U.G. nr. 57/2007 teza I-a.

Definiție

Constituie infracțiune, nerespectarea prevederilor art. 33 alin. (1) respectiv:

a) orice *formă de recoltare, capturare, ucidere, distrugere sau vătămare a exemplarelor de animale sălbatice terestre, acvatice și subterane, prevăzute în Anexele nr. 4 A și 4 B, cu excepția speciilor de păsări, și care trăiesc atât în ariile naturale protejate aflate în mediul lor natural, cât și în afara lor, în oricare dintre stadiile ciclului lor biologic;*

b) *perturbarea intenționată în cursul perioadei de reproducere, de creștere, de hibernare și de migrație a exemplarelor de animale sălbatice terestre, acvatice și subterane, prevăzute în Anexele nr. 4 A și 4 B, cu excepția speciilor de păsări, și care trăiesc atât în ariile naturale protejate aflate în mediul lor natural, cât și în afara lor;*

c) *deteriorarea, distrugerea și/sau culegerea intenționată a cuiburilor și/sau ouălor din natură a exemplarelor de animale sălbatice terestre, acvatice și subterane, prevăzute în Anexele nr. 4 A și 4 B, cu excepția speciilor de păsări, și care trăiesc atât în ariile naturale protejate aflate în mediul lor natural, cât și în afara lor;*

d) *deteriorarea și/sau distrugerea locurilor de reproducere ori de odihnă a exemplarelor animale sălbatice terestre, acvatice și subterane, prevăzute în Anexele nr. 4 A și 4 B, cu excepția speciilor de păsări, și care trăiesc atât în ariile naturale protejate aflate în mediul lor natural, cât și în afara lor;*

f) *deținerea, transportul, vânzarea sau schimburile în orice scop, precum și oferirea spre schimb sau vânzare a exemplarelor de specii de animale sălbatice terestre, acvatice și subterane, prevăzute în Anexele nr. 4 A și 4 B, cu excepția speciilor de păsări, și care trăiesc atât în ariile naturale protejate aflate în mediul lor natural, luate din natură, în oricare dintre stadiile ciclului lor biologic.*

Sursa: R. Jurj, V. Drăghici Drept penal al mediului Ed. Universul Juridic 2022

50

Infracțiunea prevăzută de art. 52 lit. d) alin. (1) din O.U.G. nr. 57/2007 teza I-a.

► Printre speciile prevăzute în anexele 4A (Specii de interes comunitar care necesită o protecție strictă) se numără: toate speciile de lilieci, popândău, hârciog, hamsterul românesc, castorul, lup, urs, râs, pisică sălbatică, zimbru, focă cu burtă albă, broască țestoasă, specii de șopârle, de șerpi și de broaște, vipera de stepă și vipera cu corn, specii de insecte și moluște etc.

Printre speciile prevăzute în anexele 4B (Specii de interes național care necesită o protecție strictă) se numără: chițcanul de munte și chițcanul de apă, delfinul, elanul, speciile de șoim, cucuvea, pupăză, ghionoaie, codobatură, mierlă, pițigoi, grangur, corb, specii de șopârlă, năpârcă, specii de insecte etc.

Sanctiune: închisoare de la 3 luni la un an sau cu amendă.

Fapta săvârșită **din culpă**, se sancționează cu amendă [art. 52 alin. (2) din O.U.G. nr. 57/2007]

51

Infracțiunea prevăzută de art. 52 lit. d) alin. (1) teza a II-a din O.U.G. nr. 57/2007

Definiție

Constituie infracțiune nerespectarea prevederilor art. 33 alin. (2) respectiv:

a) *uciderea sau capturarea intenționată a speciilor de păsări, inclusiv a celor migratoare, indiferent de metoda utilizată;*

b) *deteriorarea, distrugerea și/sau culegerea intenționată a cuiburilor și/sau ouălor din natură a speciilor de păsări, inclusiv a celor migratoare;*

c) *culegerea ouălor din natură a speciilor de păsări, inclusiv a celor migratoare, și păstrarea acestora, chiar dacă sunt goale;*

d) *perturbarea intenționată a speciilor de păsări, inclusiv a celor migratoare, în special în cursul perioadei de reproducere sau de maturizare, dacă o astfel de perturbare este relevantă în contextul obiectivelor prezentei ordonanțe de urgență;*

e) *deținerea exemplarelor din speciile speciilor de păsări, inclusiv a celor migratoare, pentru care sunt interzise vânarea și capturarea;*

f) *vânzarea, deținerea și/sau transportul speciilor de păsări, inclusiv a celor migratoare, în scopul vânzării și oferirii spre vânzare a acestora în stare vie ori moartă sau a oricăror părți ori produse provenite de la acestea, ușor de identificat.*

Tentativa la acesta infracțiune nu se pedepsește.

Sanctiune: închisoare de la 3 luni la un an sau cu amendă.

Fapta săvârșită **din culpă**, se sancționează cu amendă [art. 52 alin. (2) din O.U.G. nr. 57/2007].

Apreciem că în cazul modalităților prevăzute la lit. a) b) și d) infracțiunea nu se poate săvârși din culpă.

52

Infracțiunea prevăzută de art. 52 lit. d) alin. (1) teza a II-a din O.U.G. nr. 57/2007

- **Urmarea imediată** constă într-o stare de pericol pentru speciile de plante, animale și păsări, sau pentru habitate, precum și perturbări ale speciilor pentru care au fost desemnate ariile respective, periclitând ecosistemele locale în totalitatea lor.
- Urmarea imediată poate surveni imediat sau mai târziu.
- Pentru existența infracțiunii este necesar ca perturbarea să aibă **un efect semnificativ**, având în vedere obiectivele de protecție și conservare a speciilor și habitatelor.
- Pentru a determina caracterul semnificativ al perturbării se va avea în vedere planurile detaliate de gestionare a conservării siturilor, care descriu variațiile sensibilității habitatelor și speciilor din cadrul unui sit în ceea ce privește diferitele amenințări.
- Semnificația va varia în funcție de factori precum mărimea impactului, tipul, amploarea, durata, intensitatea, calendarul, probabilitatea, efectele cumulative și vulnerabilitatea habitatelor și a speciilor în cauză, context în care este posibil ca ceea ce poate fi semnificativ în raport cu un sit, poate să nu fie semnificativ în raport cu altul.
- **Noțiunea de „semnificativ” trebuie interpretată în mod obiectiv.** Importanța efectelor ar trebui determinată în funcție de caracteristicile specifice și de condițiile de mediu ale sitului protejat vizat de plan sau de proiect, ținând seama, în special, de obiectivele de conservare a sitului și de caracteristicile ecologice.
- Comunicarea Comisiei „Gestionarea siturilor Natura 2000 Dispozițiile art. 6 din Directiva 92/43/CEE (Directiva Habitat)” C(2018) 7621 din 21 noiembrie 2018 (https://ec.europa.eu/environment/nature/natura2000/management/docs/art6/Provisions_Art_6_nov_2018_ro.pdf).

53

Infracțiunea prevăzută de art. 52 lit. d) alin. (1) teza a II-a din O.U.G. nr. 57/2007

CJUE a statuat în mod repetat că menținerea unor activități tradiționale nu constituie o derogare autonomă de la regimul de protecție instituit prin Directiva păsări.

Astfel, capturarea păsărilor cu ajutorul nuielor unse cu clei, deși ține în sine de activitatea cinegetică, aceasta nu constituie decât etapa preliminară altor metode de capturare, întrucât păsările astfel capturate au vocația de a servi drept momeli pentru a atrage alte păsări din aceeași specie, acestea din urmă fiind apoi împușcate cu arma.

- CJUE Camera întâi din 17 martie 2021 în cauza C-900/19, A se vedea în acest sens Hotărârea din 8 iulie 1987, *Comisia c. Belgia*, 247/85, EU: C: 1987: 339, pct. 8, Hotărârea din 28 februarie 1991, *Comisia c. Germania*, C-57/89, EU: C: 1991: 89, pct. 22, și Hotărârea din 23 aprilie 2020, *Comisia c. Finlanda* (Vânătoarea de primăvară a eiderului mascul), C-217/19, EU: C: 2020: 291, pct. 85, citate în Hotărârea din 17 martie 2021 par. 35.

54

COMERȚUL ILEGAL CU SPECII PROTEJATE

- **Infrațiunea prevăzută de art. 52 lit. h¹) din O.U.G. nr. 57/2007**

- **Definiție**

Constituie infracțiune *comerțul cu exemplare din speciile prevăzute în anexele A și B la Regulamentul (CE) nr. 338/97 al Consiliului din 9 decembrie 1996 privind protecția speciilor, faunei și florei sălbatice prin controlul comerțului cu acestea, ori cu părți sau derivate ale acestora, cu încălcarea dispozițiilor legale în domeniu, cu excepția cazurilor în care fapta afectează o cantitate mică de astfel de exemplare și are un impact nesemnificativ asupra stării de conservare a speciilor.*

- **Sanctiune:** închisoare de la 3 luni la un an sau cu amendă.

CJUE a statuat în mod repetat că menținerea unor activități tradiționale nu constituie o derogare autonomă de la regimul de protecție instituit prin Directiva păsări.

Astfel, capturarea păsărilor cu ajutorul nuielilor unse cu clei, deși ține în sine de activitatea cinegetică, aceasta nu constituie decât etapa preliminară altor metode de capturare, întrucât păsările astfel capturate au vocația de a servi drept momeli pentru a atrage alte păsări din aceeași specie, acestea din urmă fiind apoi împușcate cu arma.

- CJUE Camera întâi din 17 martie 2021 în cauza C-900/19, A se vedea în acest sens Hotărârea din 8 iulie 1987, *Comisia c. Belgia*, 247/85, EU: C: 1987: 339, pct. 8, Hotărârea din 28 februarie 1991, *Comisia c. Germania*, C-57/89, EU: C: 1991: 89, pct. 22, și Hotărârea din 23 aprilie 2020, *Comisia c. Finlanda* (Vânătoarea de primăvară a eiderului mascul), C-217/19, EU: C: 2020: 291, pct. 85, citate în Hotărârea din 17 martie 2021 par. 35.

55

COMERȚUL ILEGAL CU SPECII PROTEJATE

- **Speciile prevăzute în Anexa A** (Ex. antilope, bovine, gazele, capre, mufloni, lupi, vidră, urs, cetacee, șoareci marsupial, rinocer, elefant, șinșile, rate, găște, egrete, berze, turturică, lopătar, rândunici, pelicani, papagali, pinguini, bufniță, huhurez, struț, crocodili, cameleoni, iguana, șopârle, varani, șerpi boa, cobre, pitoni, vipere, căluți de mare) **și**
- **Speciile prevăzute în anexa B** (ex. hipopotami, vulpi, sconcs, morsa, vulpi zburătoare, liliac, cangur, zebra, pangolini, maimuțe, colibri, păsări de pradă diurne-nocturne, șoimi, vulturi, grauri, broaște țestoase, salamandre, rechini, sturioni, pești spadă, pești fierăstrău, somn uriaș, anghile, scorpioni, scarabei, fluturi, scoici și midii, corali, meduze, cactuși, ferigi arborescente, aloe, mahon, orhidee, palmieri, papucul doamnei, mac de Himalaya, brad de Guatemala, trandafiri, cireși, tisă de Himalaya)
- Comerțul internațional cu specii ale faunei și florei sălbatice pe cale de dispariție se realizează cu respectarea Convenției privind comerțul internațional cu specii ale faunei și florei sălbatice pe cale de dispariție (CITES), și este permis numai dacă nu pune în pericol supraviețuirea speciei respective în mediul său natural.
- Reglementările UE stabilesc condiții de import mai drastice decât cele impuse de CITES.
- **Importul** exemplarelor de specii pe cale de dispariție în UE necesită un permis emis de o autoritate a țării UE de destinație sau o notificare de import.
- **Exportul** din UE necesită un permis de export sau un certificat de reexport eliberat de o autoritate a țării UE în care se găsesc exemplarele.
- Ministerul Mediului acordă și permisele pentru importul sau exportul speciilor sălbatice de faună și floră pe cale de dispariție.

56

Alte infracțiuni prevăzută de O.U.G. nr. 57/2007

► Infracțiunea prevăzută de art. 52 lit. e) din O.U.G. nr. 57/2007

► **Definiție:** Constituie infracțiune *vânarea speciilor de păsări prevăzute în Anexa nr. 5 C în perioadele de reproducere și creștere a puilor*. (printre care Gârlița mare, 11 specii de rață, 2 specii de gâscă, cocoș de munte, potârniche, prepeliță, fazan, găinușă de baltă, porumbel, guguștiuc, turturică, ciocârlie de câmp, gaiță, graur, sturz, cormoran etc.)

► **Sanctiune:** închisoare de la 3 luni la un an sau cu amendă.

Infracțiunea prevăzută de art. 52 lit. f) din O.U.G. nr. 57/2007

► **Definiție:** Constituie infracțiune *vânarea speciilor de păsări migratoare prevăzute în Anexa nr. 5 C în perioada lor de reproducere sau pe parcursul rutei de întoarcere spre zonele de cuibărit*

► **Sanctiune:** închisoare de la 3 luni la un an sau cu amendă.

Infracțiunea prevăzută de art. 52 lit. g) din O.U.G. nr. 57/2007

► **Definiție:** Constituie infracțiune *capturarea sau uciderea speciilor de faună sălbatică prevăzute în Anexele nr. 5 A, 5 B, 5 C, 5 D și 5 E (teza I-a) și pentru cazurile în care se aplică derogări, conform prevederilor art. 38, prelevarea, capturarea sau uciderea speciilor prevăzute în Anexele nr. 4 A și 4 B cu metodele sau mijloacele prevăzute în Anexa nr. 6 (teza a II-a).*

► **Sanctiune:** închisoare de la 3 luni la un an sau cu amendă.

Infracțiunea prevăzută de art. 52 lit. h) din O.U.G. nr. 57/2007

► Definiție

Constituie infracțiune *capturarea sau uciderea speciilor sălbatice cu mijloace nelegale.*

► **Sanctiune:** închisoare de la 3 luni la un an sau cu amendă.

57

Alte infracțiuni prevăzută de O.U.G. nr. 57/2007

- Exportul exemplarelor aparținând speciilor non-CITES de floră și faună sălbatică sau deplasarea acestora în vederea comercializării în una dintre țările din Uniunea Europeană, cu excepția cazurilor prevăzute de legislația în vigoare, fără acordul pentru export, respectiv fără certificatul de origine eliberate de autoritatea publică centrală pentru protecția mediului **constituie contravenția** prevăzută de art. 96 alin. (3) pct. 12¹) din O.U.G. nr. 195/2005 și se sancționează cu amendă de la 7.500 lei la 15.000 lei pentru persoane fizice și de la 50.000 lei la 100.000 pentru persoana juridică.

58

CONCLUZII

- ▶ PROTECȚIA PATRIMONIULUI NATURAL ESTE SLAB REGLEMENTATĂ
- ▶ PROTECȚIA ARIILOR PROTEJATE ȘI A SPECIILOR DE FAUNĂ ȘI FLORĂ PROTEJATE ARE LIMITE ALE PEDEPSELOR NEATRACTIVE PENTRU AUTORITĂȚILE JUDICIARE
- ▶ LEGISLAȚIA SPECIFICĂ PROTECȚIEI MEDIULUI TREBUIE SISTEMATIZATĂ ȘI CORELATĂ
- ▶ ESTE NECESARĂ PREGĂTIREA DE SPECIALITATE A AUTORITĂȚILOR ADMINISTRATIVE ȘI JUDICIARE

59

VĂ MULȚUMESC PENTRU
ATENȚIE !
ÎNTREBĂRI ?

60